

Euroopa
Komisjon

ELi EELARVE, MIS TOETAB EUROOPA MAJANDUSE TAASTEKAVA

#EUBudget #EUSolidarity #StrongerTogether

27. mai 2020

„Taastekava muudab meie ees seisva tohutu väljakutse võimaluseks, sest toetatakse taastumist, kuid samas investeeritakse ka tulevikku: Euroopa roheline kokkulepe ja digitaliseerimine edendavad töökohtade loomist ja majanduskasvu, ühiskonna vastupanuvõimet ja keskkonna tervist. Käes on Euroopa võimalus. Meie tegutsemistahe peab vastama meie kõigi ees seisvatele väljakutsetele. Next Generation EU on ambitsioonikas vastus.“

President Ursula von der Leyen

1 Investeeringud kui poliitikameede

Tuginedes Euroopa Parlamendis ja nõukogus juba tehtud märkimisväärsetele edusammudele, teeb komisjon nüüd ettepaneku võtta kasutusele **suurem** ELi eelarve, et aidata **kõrvaldada** koroonaviiruse pandeemia põhjustatud **vahetut majanduslikku ja sotsiaalset kahju**, **käivitada majanduse taastamine** ja **valmistada** järgmise põlvkonna jaoks **ette paremat tulevikku**.

TERA / ESMi pandeemia kriisitoetuse kaitsemeede / EIP tagatisfond töötajatele ja ettevõtetele	540 miljardit eurot
Next Generation EU	Ajutine võimendamine 750 miljardit eurot
Mitmeaastane finantsraamistik	1100 miljardit eurot

Vajalike investeeringute kaasamiseks esitab komisjon kaheosalise kava:

- **Next Generation EU**, et täiendada ELi eelarvet 2021.–2024. aastal finantsturgudelt kogutavate uute rahaliste vahenditega
- **Euroopa Liidu suurendatud pikaajaline eelarve aastateks 2021–2027**

750 miljardi euro suurune Next Generation EU ning ELi pikaajalise 2021.–2027. aasta eelarve sihipärased suurendamised annavad ELi eelarve finantssuutlikkuseks kokku 1,85 triljonit eurot.

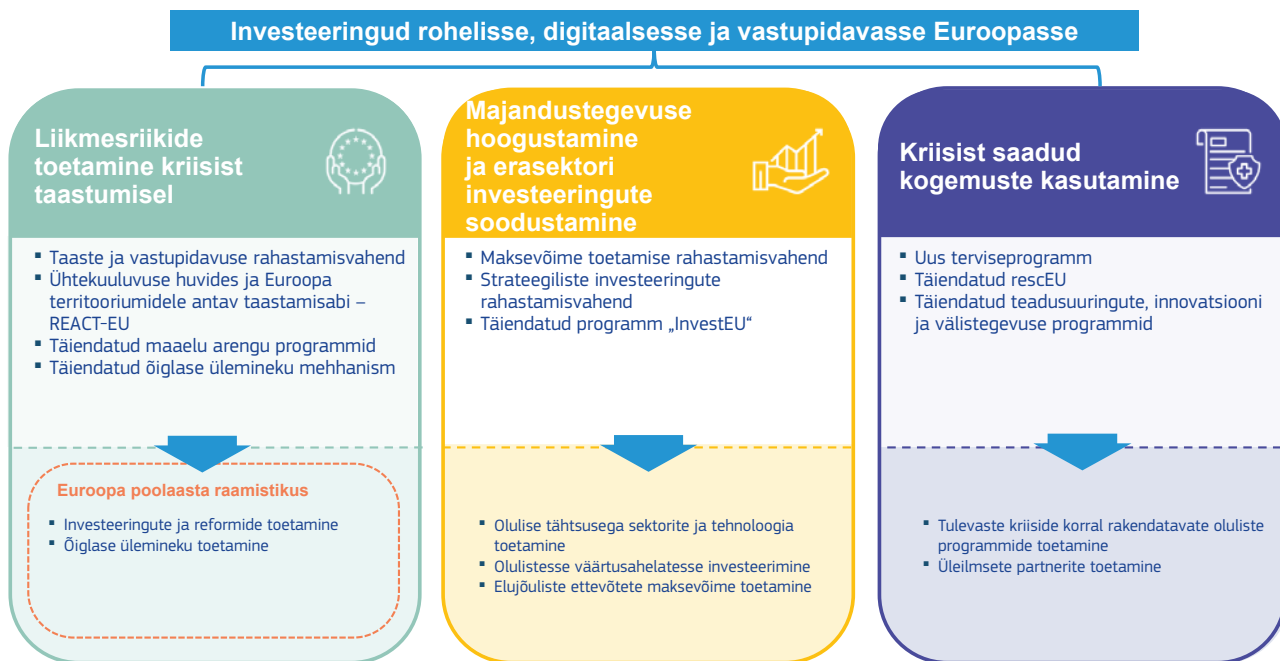
Koos töötajatele, ettevõtjatele ja riikidele mõeldud kolme olulise turvavõrguga, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 23. aprillil 2020 ja mille maht ulatub 540 miljardi euroni, on ELi tasandil võetud erakorraliste meetmete maht enam kui 1,290 triljonit eurot.

2 Eelarve Euroopa tuleviku jaoks

Euroopa vastumeetmed koroonaviiruse kriisile on kavas hajutada ajavahemikule, mis jääb käesoleva ja 2027. aasta vahele, ent suurem osa neist võetakse taastumise olulistel esimestel aastatel. Selleks et nende meetmete mõju jõuaks nii iga ELi kodaniku kui ka meie üleilmsete partneriteni, võtab komisjon kasutusele mitmesugused vahendid.

Rahastu Next Generation EU koosneb **kolmest sambast**:

Allikas: Euroopa Komisjon

Toetus liikmesriikidele, et nad saaksid kriisist taastuda, selle tekitatud kahju kõrvaldada ja sellest tugevamana välja tulla

Majanduse tasakaalustatud ja kestlikus taastamises on tähtis koht avaliku sektori investeeringutel. Seetõttu kasutatakse suuremat osa rahastu „Next Generation EU“ vahenditest (enam kui 80%) avaliku sektori investeeringute ja oluliste struktuurireformide toetamiseks liikmesriikides, suunates need sinna, kus kriisi mõju on kõige tugevam ja vajadus vastupidavust suurendada kõige pakilisem.

Nende oluliste eesmärkide saavutamisele aitavad eriti tugevasti kaasa **taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend, ühtekuuluvuspoliitika** ja **õiglase ülemineku mehhanism**. Neid rakendatakse **Euroopa poolaasta** raames. Lisaks toetab täiendatud Euroopa **Maaelu Arengu Põllumajandusfond** maapiirkondi Euroopa rohelisele kokkuleppele vastavate struktuursete muudatuste tegemisel.

Majandustegevuse hoogustamine ja erasektori investeeringute kaasamine

Tuleb kiiresti tegutseda, et majandus käima saada ning luua tingimused taastumise jaoks, mille liikumapanevaks jõuks on erasektori investeeringud olulise tähtsusega sektoritesse ja tehnoloogiasse. Investeeringud on eriti olulised saavutamaks edu Euroopa **rohe- ja digipöörde** elluviimisel. Komisjon hindab 2020.–2021. aasta **investeeringuvajadusi** kokku vähemalt 1,5 triljonile eurole. Olulise tähtsusega sektoritesse ja tehnoloogiasse tehtavad investeeringud alates 5Gst tehisintellektini ja keskkonnahoidlikust vesinikust avamere taastuvenergiast on Euroopa tuleviku võti.

Selliste investeeringute edu eelduseks on elujõulised ettevõtted, ent aasta lõpuks on oodata sadade tuhandete ettevõtete sattumist tugeva rahastamissurve alla. Seepärast paneb komisjon ette luua uus **maksevõime toetamise rahastamisvahend**, mille abil anda kiireloomulist omakapitalitoetust kriisi tõttu raskustesse sattunud **usaldusväärsetele ettevõtjatele**. See aitaks neil kosuda ning rohe- ja digipöördega kaasa minna. Rahastamisvahend peaks hakkama toimima veel käesoleval aastal.

Komisjon teeb samuti ettepaneku tugevdada Euroopa juhtprogrammi „**InvestEU**“, et kaasata kogu liidus investeeringuid sellistesse valdkondadesse nagu kestlik taristu ja digitaliseerimine. Selle osana paneb komisjon ette luua uus **strateegiliste investeeringute rahastamisvahend**, mis aitab investeerida Euroopa edasise vastupidavuse ja strateegilise autonoomia jaoks olulistesse väärtusahelatesse rohe- ja digipöörde kontekstis.

Kriisist saadud kogemuste kasutamine ja Euroopa strateegiliste probleemide lahendamine

Kriis on esile toonud Euroopa koostöö väärtuse ja näidanud selgelt, et liit peab tingimata suurendama oma suutlikkust kriisidele reageerida ja tugevdama oma võimet panna vastu tulevastele šokkidele.

Komisjon teeb ettepanku käivitada uus **terviseprogramm**, mis aitaks tugevdada terviseturvet ja valmistuda tulevasteks tervisekriisideks. Kavas on laiendada ja tugevdada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi **rescEU**, et anda liidule vahendid tulevasteks kriisideks valmistumiseks ja neile reageerimiseks. Täiendatakse ka programmi „**Euroopa horisont**“, mille kaudu rahastatakse olulisi teadusuuringuid tervishoiu, vastupidavuse ning rohe- ja digipöörde vallas. EL kavatses toetada oma üleilmseid partnereid täiendava 16,5 miljardi euroga, mis suunatakse **välistegevusse** ja **humanitaarabi andmisse**. Lisaks tugevdatakse veel **muid ELi programme**, et viia tulevane finantsraamistik täielikult vastavusse majanduse taastamise vajadustega. Nende hulgas on **ühine põllumajanduspoliitika** ja **Euroopa Merendus- ja Kalandusfond**, mille abil tugevdatakse põllumajandusliku toidutööstuse ja kalandussektori vastupidavust ning mis võimaldavad kriisi ohjamiseks vajalikku tegutsemisruumi.

Paindlikumad hädaabivahendid

Kriis on näidanud, et peale konkreetsete programmide rakendamise on väga oluline, et liit oleks võimeline **kiiresti ja paindlikult** reageerima ning Euroopa tasandil kiiresti koordineeritud meetmeid võtma. See omakorda nõuab ELi eelarvelt suuremat paindlikkust. Sellepärast soovib komisjon suurendada ajavahemikul 2021–2027 ELi eelarve ja hädaabivahendite paindlikkust.

<p>SOLIDAARSUS- JA HÄDAABIRESERV</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Võimaldab eelarvevahendeid vajaduse korral kiiresti ELi rahastamisvahenditesse ümber paigutada • Iga-aastast maksimaalset summat suurendatakse 3 miljardi euroni
<p>SOLIDAARSUSFOND</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Toetab liikmesriike selliste looduskatastroofidega toimetulemisel ja nende vahetust mõjust taastumisel, nagu üleujutused, metsatulekahjud, maavärinad, tormid ja põud • Kohaldamisala laiendatakse suurtele tervishoiukriisidele ja iga-aastast maksimaalset summat suurendatakse 1 miljardi euroni
<p>GLOBALISEERUMISEGA KOHANEMISE EUROOPA FOND</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Toetab nende isikute tööturule naasmist, kes on kaotanud töö ootamatute ja oluliste restruktureeriva mõjuga sündmuste, näiteks finants- või majanduskriisi tõttu • Fondi kasutuselevõtmise künnist alandatakse 250 koondamiseni ja iga-aastast maksimaalset summat suurendatakse 0,386 miljardi euroni

Allikas: Euroopa Komisjon

Koos pakuksid need vahendid ajavahemikul 2021–2027 kuni 21 miljardi euro võrra suuremat hädaabirahastust kui on ette nähtud komisjoni 2. mai 2018. aasta ettepanekuga.

3 Poliitikameetmete rahastamine

Suuremat osa majanduse taastamiseks kavandatud meetmetest finantseeritakse rahastust „**Next Generation EU**“, mille maht on 750 miljardit eurot. See rahastu on erakorraline ja ajutine. Omavahendite otsusega lubatakse komisjonil erandkorras võtta liidu nimel võlakirjade emitteerimise kaudu kuni 750 miljardit eurot laenu, et rahastada 2021.–2024. aasta meetmeid.

Komisjon suunab need vahendid ELi prioriteete järgides toetuste ja laenude kujul kriisi tõttu esile kerkinud konkreetsete ja uute rahastamisvajaduste rahuldamiseks.

Sel viisil toetab liit oma liikmesriike **jõuliselt** ega koorma sel eriti pingelisel ajal veelgi nende eelarvet.

Selleks et lihtsustada kaasatud turupõhiste vahendite tagasimaksmist ja aidata veelgi vähendada survet liikmesriikide eelarvetele, teeb komisjon finantsperioodi hilisemas etapis ettepaneku **täiendavate uute omavahendite** kohta lisaks neile, mille kohta tehti ettepanek 2018. aastal.

4 Aega ei ole raisata

Kui liit saavutab kokkuleppe ulatuslikus majanduse taastekavas, mille keskmeks on ELi eelarve, on tal parimad võimalused kriisist edukalt välja tulla. On väga tähtis aidata liikmesriikidel ja ettevõtetel lahendada koroonaviiruse kriisist tulenevad kiireloomulised probleemid ning tagada samal ajal püsiv majanduskasv ja lähenemine pikemas perspektiivis.

Euroopa Komisjon kutsub Euroopa Ülemkogu ja kaasseadusandjaid üles neid ettepanekuid kiiresti läbi vaatama, et jõuda juuliks Euroopa Ülemkogu tasandil poliitilisele kokkuleppele.

Seejärel teeb komisjon tihedat koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga jõudmaks kokkuleppele tulevases raamistikus ja selle valdkondlikes programmides. Kui see töö jõuaks lõpule varasügisel, tähendaks see, et uus pikaajaline eelarve kui Euroopa majanduse taastamise mootor oleks küps ja hakkaks toimima 1. jaanuaril 2021.

Mai 2020

Komisjoni ettepanekud muudetud mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2014–2020 ja 2021–2027 ning omavahendite otsuse ja valdkondlike õigusaktide kohta

Juuliks 2020

Euroopa Ülemkogu: poliitiline kokkulepe mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2014–2020 ja 2021–2027 ning omavahendite otsuse kohta

Suveks 2020

Konsulteerimine Euroopa Parlamendiga omavahendite otsuse üle

Varasügiseks 2020

2014.–2020. aasta muudetud mitmeaastase finantsraamistiku ja vastavate valdkondlike õigusaktide vastuvõtmine

Oktoober 2020

Euroopa Ülemkogu

Detsember 2020

2021.–2027. aasta muudetud mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmine (Euroopa Parlamendi nõusolek)

Omavahendite otsuse vastuvõtmine (ratifitseerimine kõikides liikmesriikides kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega)

Jaanuar 2021

2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku rakendamise algus